

Innehåll

	1
1. INLEDNING	3
2. NÄMNDENS/STYRELSENS SAMLADE BEDÖMNING	3
3. MÅLUPPFYLLELSE	4
3.1 MÅLUPPFYLLELSE I TABELLFORM.....	4
FÄRGMARKERINGAR.....	4
FULLMÄKTIGES INRIKTNINGSMÅL: AKTIV OCH INNOVATIV SAMARBETSPARTNER.....	5
FULLMÄKTIGES INRIKTNINGSMÅL: AKTIV OCH INNOVATIV SAMARBETSPARTNER.....	5
3.2 ANALYS AV PROGNOSE FÖR MÅLUPPFYLLELSE.....	5
3.3 ÅTGÄRDER FÖR ATT UPPNÅ MÅL.....	6
4. ARBETE MED FULLMÄKTIGES UPPDRAG	6
4.1 FRÄMJA DEN PSYKISKA HÄLSAN I SAMVERKAN MED ANDRA AKTÖRER.....	6
4.2 UTVECKLA VÅRDEN FÖR VÅLDSUTSATT VAD GÄLLER PSYKISKT, FYSISKT OCH SEXUELLT VÅLD.....	7
4.3 UTFORMA STÖD OCH KOMPETENSUTVECKLING FÖR ASYL- OCH MIGRANTHÄLSA.....	7
4.4 UTVECKLA ÄLDREHÄLSOVÅRDEN I PRIMÄRVÅRDEN.....	7
4.5 ÖKA SAMVERKAN MED LÄNETS KOMMUNER KRING BARN OCH UNGAS HÄLSA.....	7
4.6 FÖRBERED OCH PÅBÖRJA IMPLEMENTERING AV BARNKONVENTIONEN.....	7
4.7 FORMULERA MÄTBART MÅL UTIFRÅN LANDSTINGETS FUNKTIONSHINDERPOLITISKA STRATEGI.....	7
5. EKONOMISK ANALYS	8

1. Inledning

Nämndens huvuduppgift är att som företrädare för medborgarna bedöma hälsoläget i befolkningen i området södra Lappland och till följd av detta skatta behovet av primärvård och folkhälsoinsatser i området, samt bedöma behovet av åtgärder för att förbättra folkhälsan. Nämnden ska bedöma hur behovet av åtgärder tillgodoses i relation till prioriteringsprinciperna. Med bedömningarna som utgångspunkt ska nämnden tillsammans med övriga två nämnder för folkhälsa och primärvård i länet, lämna underlag till landstingsstyrelsens inför beslut om fördelning av budgetmedel.

Delårsrapporten innehåller en beskrivning av nämndens arbete och aktiviteter under januari till och med augusti 2018. I Landstingsplan för 2015 – 2019 slås fullmäktiges 4 inriktningsmål fast för perioden. Nämnden bedömer att för årlig plan för 2018 återfinns dess arbete inom två av dessa inriktningsmål: Bättre och jämlik hälsa samt aktiv och innovativ samarbetspartner.

Till varje inriktningsmål har fullmäktige angett ett antal strategier som ska vara vägledande i arbetet inom målområdet. Strategierna är koncernövergripande och långsiktiga tillvägagångssätt som omfattar hela eller stor delar av verksamheten. Av dessa strategier har nämnden valt att:

- Arbeta för en jämlik hälsa för befolkningen med utgångspunkt i ett normkritiskt förhållningssätt samt ett genusperspektiv.
- Aktiv medborgardialog kring behov och förväntningar av hälso- och sjukvården.
- Arbeta för en jämlik vård för befolkningen med utgångspunkt i ett normkritiskt förhållningssätt samt ett genusperspektiv.
- Utveckla och aktivt arbeta med folkhälsoarbete genom samverkan med andra

Fullmäktige har i Landstingsplanen för 2018 formulerat uppdrag som nämnden ska utföra. Uppdragen kommer att återrapporteras i delårsrapporter i den mån det är möjligt och i sin helhet i årsrapport för 2018. Under 2018 formuleras uppdragen från fullmäktige i landstingsplanen enligt följande:

Under inriktningsmålet "Bättre och jämlik hälsa återfinns uppdragen:

- Främja den psykiska hälsan i samverkan med andra aktörer
- Utveckla vården för våldsutsatta vad gäller psykiskt, fysiskt och sexuellt våld
- Utforma stöd och kompetensutveckling för asyl- och migranthälsa
- Utveckla äldrehälsovården i primärvården

Under inriktningsmålet "aktiv och innovativ samarbetspartner" återfinns uppdragen:

- Öka samverkan med länets kommuner kring barn och ungas hälsa
- Förbered och påbörja implementering av barnkonventionen
- Alla nämnder och styrelser ska formulera mätbara mål utifrån Landstingets Funktionshinderpolitiska strategi.

Nämnden har valt att formulera mätbara mål på två av dess uppdrag, öka samverkan med länets kommuner kring barn och ungas hälsa samt formulera mätbara mål utifrån Landstingets Funktionshinderpolitiska strategi. Dessa återfinns i tabellen nedan.

En närmare presentation om hur nämnden arbetar med övriga uppdrag från Fullmäktige finns under kap 4. Arbete med Fullmäktiges uppdrag.

2. Nämndens/styrelsens samlade bedömning

Nämnden har under januari till sista augusti 2018 haft sex nämndssammanträden och sju arbetsutskott.

Nämnden stod värd för 2018 års Lärandeseminarium för de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård i länet. Seminariet, som är ett lunch till lunchseminarium, genomfördes

den 16 – 17 april på temat "Våldsutsatthet ur ett barnperspektiv" och var ett led i uppdraget, i den årliga landstingsplanen för 2018 från fullmäktige, om att påbörja implementering av barnkonventionen som lag. Seminariet avslutades med en föreläsning om Barnkonventionen.

Arbetsutskottet har haft ett dialogmöte med nätverket psykisk hälsa – inland (NPHi) den 13 februari samt ett dialogmöte med patient, pensionärs- och funktionshinderföreningarna i södra Lappland den 9 maj. Mötet den 9 maj genomfördes på temat "äldres psykiska hälsa".

Det är nämndens bedömning att samtliga mål kommer att uppfyllas under 2018. Det är också nämndens bedömning av budgeten kommer att hållas. Nämnden har för 2018 beslutat om ett sista ansökningsdatum för Visionmedel och Folkhälsomedel till den sista mars. Detta ger nämnden en ökad kontroll över den budget som ligger för dessa medel.

Nämnden bedömer att samverkan mellan Västerbottens läns landsting och kommunerna och föreningar i området är en viktig framgångsfaktor för att förbättra folkhälsan i befolkningen. De stora avstånden och utbudet av samhällsservice på lokal nivå kräver god samverkan av såväl landstinget, kommunerna men också av andra aktörer som finns på orterna.

Nämnden bedömer det viktigt att man så snart det är möjligt när den nya organisationen i den nya regionkommunen är känd, tillsätter en tjänsteperson med ansvar för lokal samverkan med kommunerna i södra Lappland. Nämnden bedömer det också viktigt med lokal kännedom.

3. Måluppfyllelse

I nämndens verksamhetsplan har inriktningsmålen och strategierna i landstingsplanen specificerats och omsatts till ett antal mål och målvärden för 2018. Delårsrapporten är en uppföljning av de mål och målvärden som enligt nämndens verksamhetsplan ska redovisas per augusti.

Per sista augusti har nämnden nått samtliga delmål i sin verksamhetsplan för 2018. Nämnden gör bedömningen att samtliga verksamhetsmål kommer att nås innan årets slut och ser i nuläget ingen anledning till att vidta några extra åtgärder för att nå måluppfyllelse

3.1 Måluppfyllelse i tabellform

I det följande prognostiseras årets måluppfyllelse i tabellform. Grönt anger en bedömning om att målvärdet kommer uppfyllas, gult anger att målvärdet delvis uppfylls och rött pekar på en större avvikelse från målvärdet och att förbättringar kommer att krävas.

Färgmarkeringar

Målet kommer att uppfyllas (100 %)

Målet kommer att uppfyllas delvis (90-99 %)

Det kommer att vara större avvikelser från målet (<90 %)

Fullmäktiges inriktningsmål: Aktiv och innovativ samarbetspartner

Uppdrag: Öka samverkan med länets kommuner kring barn och ungas hälsa

Nämndens mål 2018	Mått	Målvärde 2018	Måluppfyllelse augusti 2018	Prognos för måluppfyllelse
Aktiv samverkan kring barn och ungas psykiska hälsa i södra Lapplands kommuner	Antalet reviderade eller undertecknade lokala samverkansavtal i södra Lappland	2	Lokalt samverkansavtal Lycksele kommun – VLL (LÖK) har reviderats under 2017. Ett förslag på lokalt samverkansavtal mellan Vilhelmina kommun och VLL är upprättat och antaget av respektive nämnder i både Vilhelmina kommun och Västerbottens läns landsting.	Målvärdet för 2018 är uppnått.

Fullmäktiges inriktningsmål: Aktiv och innovativ samarbetspartner

Uppdrag: Formulera ett mätbart mål utifrån landstingets funktionshinderpolitiska strategi för 2018

Nämndens mål 2018	Mått	Målvärde 2018	Måluppfyllelse augusti 2018	Prognos för måluppfyllelse
Folkhälsoråden i kommunerna i södra Lappland ska känna till landstingets funktionshinderpolitiska strategi.	Antal kommuner som via Folkhälsoråd fått information om Landstingets funktionshinderpolitiska strategi	5	Inför delårsrapport per sista augusti har tre folkhälsoråd i södra Lapplands kommuner fått information om landstingets funktionshinderpolitiska strategi. Lycksele, Storuman, Malå och Vilhelmina. Dorotea tar upp det vid nästa sammanträde.	Målvärdet kommer att uppnås innan årets slut.

3.2 Analys av prognos för måluppfyllelse

Nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland bedömer att nämnden har goda förutsättningar att under 2018 nå måluppfyllelse. Målen är realistiska och ligger inom nämndens uppdrag.

Nämndens kommer vid måluppfyllelse kunna bidra med kunskap som kan ligga till grund för Landstingets/regionkommunens arbete med budget och prioriteringar inför 2020. Området södra Lappland har särskilda förutsättningar som kräver andra lösningar än i övriga länet för att befolkningen ska kunna erbjudas likvärdig och jämlik vård och hälsa. Nämnden har vid tidigare uppföljningar påpekat att de stora avstånden i området medför att kostnaderna för medborgardialog blir höga. Nämnden vill påtala vikten av att de nya beredningarna som införs 2019 får goda och realistiska förutsättningar för medborgardialog som är anpassade efter lokala förhållanden.

De utmaningar nämnden har för måluppfyllelse ligger främst i att nämndens uppdrag till stora delar är beroende av samverkan med andra aktörer och engagemang från övriga samhället. Nämnden kan inte styra över dessa.

Styrkan ligger till stor del i nämndens mandat att för landstingets räkning bedriva samverkan i området i enlighet med reglementet. Nämndens uppdrag att arbeta för samverkan i dialog med

andra aktörer bidrar aktivt till att stärka samarbeten och förståelse över huvudmannagränser samt mellan andra aktörer i området södra Lappland. Nämndens uppdrag att föra medborgardialog kan också bidra med en ökad möjlighet till förankring av, för landstinget viktiga och ibland svåra beslut och prioriteringar, samt en möjlighet för landstinget att tillmötesgå medborgarna i för dem viktiga frågor.

Nämndens upptagningsområde spänner över en stor geografisk yta. Utifrån det uppdrag som Fullmäktige gett nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland och som formulerats i reglementet samt landstingsplan, blir genomförandet resurskrävande. Samverkan med olika aktörer ute i kommunerna, kunskapsinhämtning av medborgarnas behov, följa och utveckla medborgardialogen i området och ur ett befolkningsperspektiv följa upp landstingets mål för primärvården i hela södra Lappland, kräver ofta nämnsledamöternas fysiska närvaro på plats vilket ger kostnader för resor, uppdrag mm. Detta drabbar också kompetensutvecklingen för ledamöterna i södra Lappland då man av ekonomiska skäl måste hålla igen.

Nämnden vill även påpeka att folkhälsa är svårt att mäta i delårsrapporter då den behöver följas under en längre tid.

3.3 Åtgärder för att uppnå mål

Nämnden bedömer att det inte finns anledning att i dagsläget vidta några nya åtgärder för målluppfyllelse då nämnden bedömer att de mål som satts i verksamhetsplan 2018 kommer att nås med nuvarande planering.

4. Arbete med fullmäktiges uppdrag

Under inriktningsmålet "Bättre och jämlik hälsa återfinns uppdragen:

- Främja den psykiska hälsan i samverkan med andra aktörer
- Utveckla vården för våldsutsatta vad gäller psykiskt, fysiskt och sexuellt våld
- Utforma stöd och kompetensutveckling för asyl- och migranthälsa
- Utveckla äldrehälsovården i primärvården

Under inriktningsmålet "aktiv och innovativ samarbetspartner" återfinns uppdragen:

- Öka samverkan med länets kommuner kring barn och ungas hälsa
- Förbered och påbörja implementering av barnkonventionen
- Alla nämnder och styrelser ska formulera mätbara mål utifrån Landstingets Funktionshinderpolitiska strategi.

4.1 Främja den psykiska hälsan i samverkan med andra aktörer

Nämnden beslutade att under 2018 att rikta särskilda medel om max 15 000kr ur folkhälsomedlen mot projekt i kommunernas folkhälsoråd som syftar till att *främja psykisk hälsa*. Nämnden skickade under januari information till alla kommuner samt påminnelser under slutet av månaden samt under mars månad. Sex av sju kommuner ansökte om medel inom ramen för nämndens prioriterade område. Nämnden beviljade under sitt sammanträde den 17 april folkhälsomedel ritade mot aktiviteter och projekt riktade mot psykisk hälsa med 70 000kr. Nämnden beviljade vid sitt sammanträde den 24 maj folkhälsomedel till ytterligare en kommun med 15 000kr. Ansökan kom in inom utsatt tid.

Nämndens arbetsutskott valde också att tillsammans med Nätverket för psykisk hälsa i inlandet (NPHi) anordna en dialogdag i ämnet psykisk hälsa. Dagen var mycket uppskattad av arbetsutskottet men också av deltagarna. Arbetsutskottet har återrapporterat från dialogen till nämnden.

4.2 Utveckla vården för våldsutsatta vad gäller psykiskt, fysiskt och sexuellt våld

Nämnden startade upp arbetet under 2017 med att kartlägga hur implementeringen av vårdprogrammet för våldsutsatta går i primärvården i södra Lappland. Nämnden fortsätter under 2018 sitt arbete med att utbilda ledamöterna i ämnet Psykiskt, fysiskt och sexuellt våld ur ett barnperspektiv. Nämnden har tillsammans med övriga nämnder för folkhälsa och primärvård i södra Lappland valt att under sitt årliga Lärandeseminarium fortbilda sig i olika aspekter av våldsutsatthet med tyngdpunkt på våldsutsatthet ur ett barnperspektiv.

4.3 Utforma stöd och kompetensutveckling för asyl- och migranthälsa

Nämnden har under hösten/vintern 2017 initierat och genomfört en kompetensutvecklingsdag kring kulturkompetens riktad till personal inom kommun, sjukhus- samt primärvårdspersonal. . Nämnden har också initierat och en utbildning kring nyanlända ungdomars hälsa som riktade sig till gode män, socialtjänst samt skola. Dagen genomfördes under senhösten 2017.

Nämnden beslutade att under 2018 rikta sina Visionsmedel mot aktiviteter och projekt som stimulerar integration. Nämnden annonserade sina Visionmedel i alla lokala annonsblad i inlandet (7 st) under två tillfällen under första kvartalet med sista ansökningsdag 31 mars. Nämnden beviljade 6 föreningar som ansökt om projekt och aktiviteter som stimulerar integration Visionsmedel om totalt 99 000kr för 2018.

4.4 Utveckla äldrehälsovården i primärvården

Nämnden har inbjudit patient- pensionärs- och funktionshinderföreningarna i området till ett dialogmöte den 9 maj med fokus på psykisk ohälsa hos äldre. Syftet är att lyfta de erfarenheter som respektive förening har och eventuella förslag på förbättringar de ser inom primärvårdens verksamhet. Mötet var uppskattat och välbesökt. Deltagare fanns med även på länk från Sorsele sjukstuga där även en av nämndens ledamöter deltog för att möta deltagarna och representera nämnden på plats.

Nämnden träffar också under sina nämndssammanträden representanter för primärvård och hemsjukvård/äldreomsorg i de olika kommunerna för att kartlägga situationen och insatser kring äldres psykiska hälsa i södra Lappland. Både primärvården och kommunens representanter har fått de frågor som nämnden sammanställt innan dialogen genomförs.

4.5 Öka samverkan med länets kommuner kring barn och ungas hälsa

Nämnden har för 2018 satt ett mätbart mål om att öka antalet lokala samverkansavtal där ett av uppdragen för avtalet är att öka samverkan kring barn och ungas hälsa. Nämnden har tillsammans med Vilhelmina kommun och primärvården i Vilhelmina arbetat fram ett förslag på lokalt samverkansavtal som antogs av parterna under hösten 2018.

4.6 Förbered och påbörja implementering av barnkonventionen

Nämnden planerade för 2018 att utbilda sina ledamöter i barnkonventionen och konsekvenser för olika verksamheter när konventionen blir lag. Nämnden hade under sitt lärandeseminarium ett utbildningspass på temat "barnkonventionen som lag". Nämnden kan konstatera att det inte är rimligt att nämndens ledamöter ska kunna inhämta kunskap om eventuella konsekvenser av barnkonventionen som lagstiftning då konsekvenserna i dagsläget inte är kända.

4.7 formulera mätbart mål utifrån Landstingets Funktionshinderpolitiska strategi.

Nämnden har valt att bryta ner uppdraget till ett mätbart mål under 2018 som kan bidra till större medvetenhet kring målgruppernas behov och VLL:s intentioner i den funktionshinderpolitiska strategin, vilket kan skapa en konkret och solid grund för samverkan med kommunerna och funktionshinderföreningarna i området. Målet är att Folkhälsoråden i

området under 2018 ska ha erhållit information om den funktionshinderpolitiska strategin. I augusti har fyra av Folkhälsoråden fått information om den Funktionshinderpolitiska strategin. Målvärdet är 5.

5. Ekonomisk analys

Nämndens budget är delad på två kostnadsställen.

Kostnadsställe 18218 (som redovisas i tabellen nedan) har en årsbudget på 2 497 000 kr. Där redovisas ledamöternas arvode, reseersättning samt övriga kostnader ingår i nämndens arbete. Kostnadsställe 18218 visade ett överskott på 82 900kr, en kostnadsutveckling på 7,85% per sista augusti 2018.

Kostnadsställe 18224, med en total årsbudget 283 000kr, är uppdelad på två projektnummer som avser särskilda medel för aktiviteter/projekt. Folkhälsomedel – med en årsbudget på 90 400kr ligger -24 600 mot periodiserad budget per sista augusti 2018. Nämnden har betalt ut 85 000 kr i Folkhälsomedel. Visionmedel – med en årsbudget på 192 600kr ligger på + 29 200 mot periodiserad budget per sista augusti 2018. Visionsmedel är utbetalda med 99 000kr. Nämnden har ytterligare planerade aktiviteter under året som budgeteras på konto och projektnummer för Visionmedel.

Nämnden har under 2018 satt ett stoppdatum för ansökningar om folkhälsomedel samt Visionsmedel till den sista mars. Det innebär att de medel som beviljats ligger på det andra kvartalet vilket är en skillnad för Visionsmedlen mot tidigare år. Då båda medlen i budgeten är utslagna jämnt på varje månad kommer det under ett antal månader ge en budgetavvikelse i månadsrapporterna. Detta kommer att jämnas ut sig till årets slut. Nämnden avser därför inte att vidta några åtgärder.

Budgetavvikelse och kostnadsutveckling (tkr)							
	Ack utfall 2018	Ack utfall 2017	Kostnads- utveckling	Ack budget	Budgetavvikelse		Årsbudget 2018
	tkr	tkr	%	tkr	tkr	%	tkr
18218	1 580,7	1 465,7	7,85	1 663,6	82,9	4,98	2 497,0
Summa	1 580,7	1 465,7	7,85	1 663,6	82,9	4,98	2 497,0

Nämndens bedömning är att nämndens uppdrag kommer att klaras inom anvisad ram. Då nämnden inte kommer att finnas kvar i nuvarande form för 2019 och framåt är det inte möjligt för nämnden att lämna prognos för kommande år.